

ИНОВАЦИОННА СТРАТЕГИЯ ЗА ИНТЕЛИГЕНТНА СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ

**МИНИСТЕРСТВО НА
ИКОНОМИКАТА И ЕНЕРГЕТИКАТА**

**ДИРЕКЦИЯ
“МАЛКИ И СРЕДНИ ПРЕДПРИЯТИЯ И
ИНОВАЦИИ”**

**Предизвикателствата пред развитието на
Р.България през програмния период 2014-2020**

13.03.2014 г. - НДНТ

Фази на реализацията на стратегията

■ Фаза А 2012-2013

Разработване на проект:

- Анализ на уроците от предходния програмен период;
- Оценка на предизвикателствата;
- Цели, които трябва да бъдат постигнати през бъдещия програмен период;
- Начините, с които ще бъдат постигнати;
- Отговорни институции;
- Мониторинг и оценка.

■ Фаза Б 2014 - 2017

Реализация – I-ва фаза:

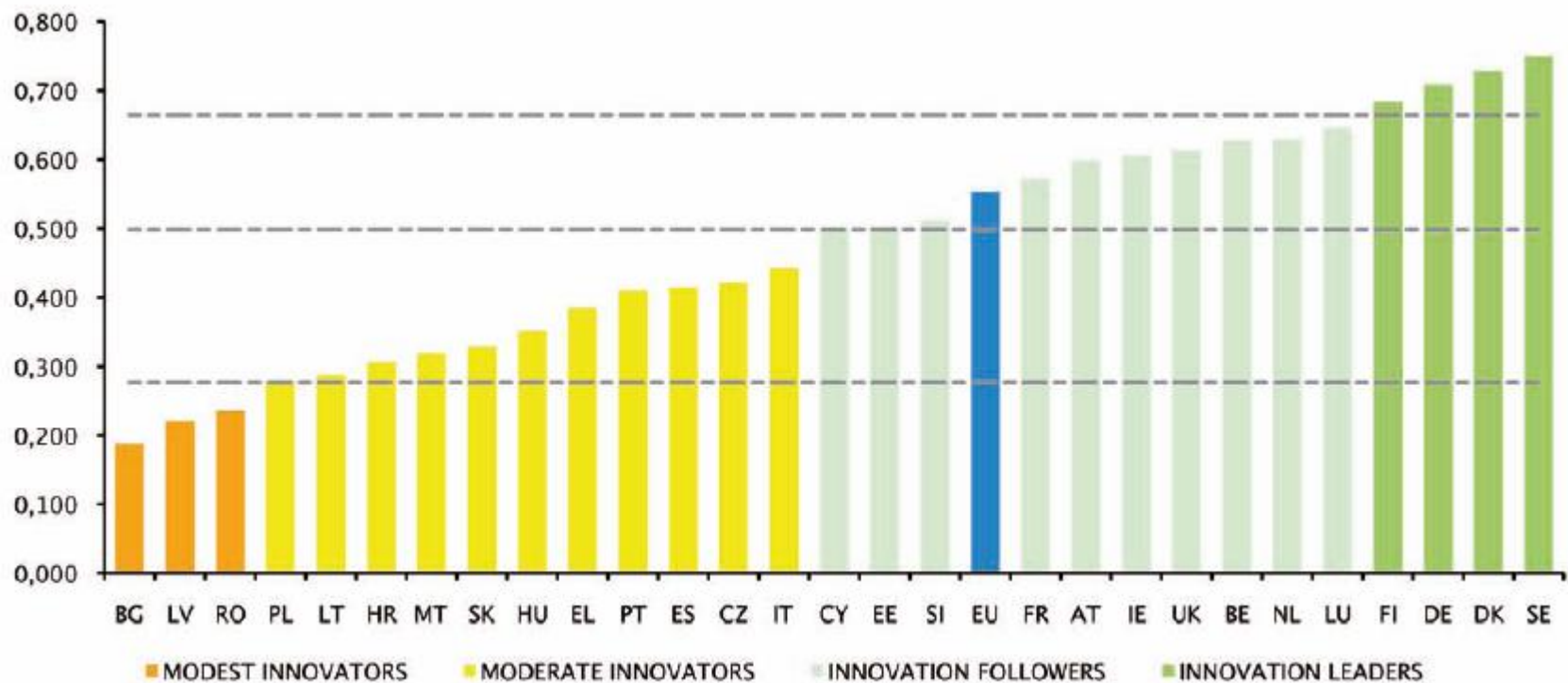
- Технологични пътни карти;
- Актуализиране на информацията за иновационния потенциал – на регионален принцип;
- Актуализация на нормативната база;
- Изграждане на мрежа от експерти от заинтересованите ведомства и организации за ефективна координация и съгласуваност на политиката;
- Нови финансови инструменти.

■ Фаза В 2018-2020

Реализация – II-ва фаза:

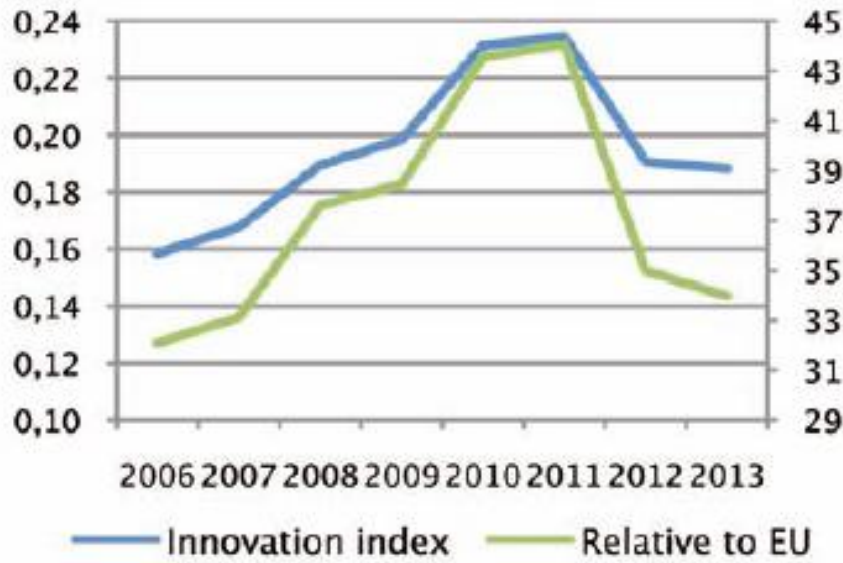
- Оценка на изминалия период;
- Предприемачество;
- Предприемачество;
- Инфраструктура;
- Интернационализация;
- Екологосъобразно устойчиво развитие

Иновационно представяне на държавите-членки на ЕС

Източник IUS 2014

Иновационен индекс на България

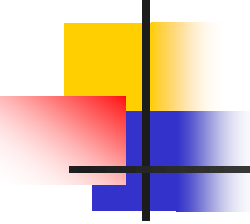
Източник IUS 2014

Стратегия “Европа 2020”

Двигатели за растеж:

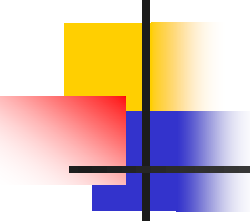
- **интелигентен растеж** - насърчаване на познанията, иновациите, образованието и цифровото общество;
- **устойчив растеж** - по-ефективно използване на ресурсите в производството, като същевременно увеличим конкурентоспособността;
- **приобщаващ растеж** - нарастване на участието в пазара на труда, придобиване на умения и борба с бедността.

Иновационна стратегия за интелигентна специализация

ВИЗИЯ:

Към 2020 г. България е страна с ресурсоефективна, еколого - съобразна индустрия и конкурентоспособна икономика, осигуряваща условия за пълноценна професионална реализация на високо развит човешки капитал, и развитие на регионите съобразно специфичните дадености

Иновационна стратегия за интелигентна специализация

Двигатели за растеж:

- **Интелигентен растеж –**

Повишаване конкурентоспособността на икономика чрез осигуряване на стимулираща среда за иновации и научни изследвания, създадени от човешки ресурс с по-специализирани и по-добри знания, при повсеместно използване на информационното и комуникационно общество;

- **Устойчив растеж –**

Ефективно използване на ресурсите при намаляване на въглеродните емисии и предотвратяване на загубите на биоразнообразие, осигуряващо в оптимална степен сегашните и бъдещите нужди на населението.

Предизвикателства пред интелигентния растеж

Иновационна система

1. Научно-изследователска система
2. Научна и иновационна инфраструктура
3. Човешки ресурси
4. Патентна активност
5. Интернационализация и интегриране в европейското изследователско пространство
6. Малки и средни предприятия;
7. Интернационализация и коопериране на предприятията;
8. Клъстерна политика
9. Връзка наука и бизнес
10. Финансиране

1. Нисък дял на публикациите в световен мащаб, цитирането - с тенденции към подобрене
2. Липса на типизирана информация, каталогизиране и условия за достъп.
3. България притежава и един от най-тревожните демографски профили в ЕС и света.
4. броят подадени патентни заявки е едва 1.4% от средната за ЕС стойност при максимален индекс от 234%
5. България се нарежда на 20-то място както по отношение на броя на кандидатите, така и по исканото финансово участие от ЕС
6. Основните икономически индикатори за МСП се влошават
7. МСП са с ниска степен на интернационализация;
8. България, но все още този процес е на много ранен етап
9. Закриването на индустриалните институти на практика слага край на връзка между научните изсл. и индустрията.
10. Национална цел: разходи за НИРДИ до 1,5% от БВП до 2020 г.

Цифров растеж

1. Постигане на **значителен интелигентен, устойчив и приобщаващ цифров растеж**
2. Максимално използване на потенциала на **ИКТ**, особено **интернет**
3. **Електронно управление**

Интегриране и координиране на политиките

1. Хоризонтално, вертикално и времево **съгласуване**
2. Наличие на **обществен консенсус**, че научните изследвания и иновациите са пътят към икономическия растеж и споделеното благосъстояние

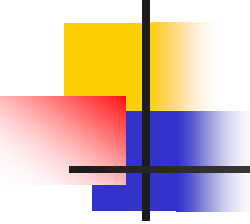

Стратегическа цел (1)

- **Повишаване конкурентоспособността на икономика** чрез осигуряване на стимулираща среда за иновации и научни изследвания, създадени от човешки ресурс с по-специализирани и по-добри знания, при повсеместно използване на информационните и комуникационни технологии

Повишаване конкуренто-способността на икономика

Ефективно и координирано управление на иновациите

Специфични цели

- Устойчивост и предвидимост на провежданата иновационна и научно-изследователска политики;
- Подобряване на хоризонталната координация, с цел намаляване разпокъсаността и сегментацията;
- Нормативна среда, стимулираща иновационната активност.

Стимулиране на иновационната активност на предприятията

Специфични цели

- Стимулиране партньорството между иновативните предприятия и носителите на иновативния потенциал;
- Въвеждане на специфични мерки за подкрепа на иновационната дейност, съобразени с нуждите на микро и МСП (стартиращи и др. предприятия)
- Въвеждане на нови финансови инструменти за финансиране на иновационните дейности;
- Изграждане на съвременна иновационна инфраструктура. Ефективно използване на предимствата на научните кълстери
- Интернационализация на иновационния процес;
- Популяризиране на добрите практики в иновационната дейност, подкрепа за формиране на иновационна и предприемаческа култура, съобразена със спецификата на целевата група (женско, младежко, социално, учебно и др. предприемачество)

Стимулиране на системата за научни изследвания

Специфични цели

- Обвързване на научно-изследователската дейност с нуждите на икономиката чрез създаване на центрове за научна компетентност;
- Развитие на система за научни изследвания на световно ниво, и повишаване на качеството на научно-изследователската дейност;
- Насърчаване на върховни постижения чрез въвеждане на система за оценка на научно-изследователските институции базирана на постиженията;
- Постигане на обрат в спада в научната продуктивност и увеличаване на икономическото и социалното въздействие от публичното финансиране за наука.

Формиране на ЧОВЕШКИЯ КАПИТАЛ

Специфични цели

- Укрепване на връзката между висшето образование и изискванията на пазара на труда; стимулиране обучението в техническите и инженерни специалности;
- Засилване практическото приложение на висшето образование;
- Реформиране на професионалното образование;
- Подкрепа за системата за професионално обучение и квалификация и ученето през целия живот;
- Подкрепа за системата за професионално ориентиране;
- Използване опыта и знанията на възрастните хора;
- Повишаване качеството на научно-изследователската дейност и овладяване на феномена „изтичане на мозъци“.

Развитие на интернет средата

Специфични цели

- Развитие на широколентовата инфраструктура;
- Ускорено развитие на услугите на електронното управление включително трансгранични електронни услуги от висок икономически и обществен интерес;
- Развитие на балансирана иновативна екосистема в областта на ИКТ;
- Широко използване на ИКТ за справяне с основните икономически и социални предизвикателства

Електронно управление

Специфични цели

- Осигуряване преодоляването на критичните фактори за постигане на приоритетите за развитие.
- Осигуряване на централизиран подход и проследяемост на резултатите (измерими) от изпълнение на планираните дейности за развитие.

Изследвания и иновации за устойчив растеж

Екоиновациите, двигател на устойчивия растеж

1. Зеленият икономически модел
2. Водите
3. Отвеждането и пречистването на отпадъчните води
4. Изменението на климата
5. Ресурсна и икономическа ефективност
6. Енергийна ефективност
7. Отпадъци
8. Сектори с потенциал за растеж, за решаване предизвикателствата на устойчивото развитие

Природният капитал, източник за икономическо развитие

1. **Туризм** – съвременни инструменти за координация и управление, акцент върху морския и крайбрежен туризъм.
2. **Селско стопанство** – въздейства върху климата, въздуха, водата, почвата, биоразнообразието, от състоянието, на които зависи неговата конкурентоспособност
 - Растениевъдство
 - Животновъдство
 - Горско стопанство
4. **Рибно стопанство**

Стратегическа цел (2)

- **Ефективно използване на ресурсите** при намаляване на въглеродните емисии и предотвратяване на загубите на биоразнообразие, осигуряващо в оптимална степен сегашните и бъдещите нужди на населението

Ефективно използване на ресурсите

Приоритети

Въвеждане на устойчиви модели на производство и потребление, които са съобразени с капацитета и възможностите за възстановяване на екосистемите и не причиняват деградация на околната среда

Въвеждане на иновативни методи и идеи, базирани на възобновяеми, а не на изчерпаеми природни ресурси, така че всеки регион да извлече полза от своя природен капитал

Устойчиви модели на производство и потребление

Специфични цели

- Подкрепа за развитие на екоиновациите;
- Подкрепа за развитие на “зелен” бизнес в България;
- Стимулиране на устойчиви модели на производство и потребление чрез въвеждане на екоиновации и екотехнологии;
- Насърчаване на иновативни технологии в приоритетни сектори, насочени към подобряване опазването на околната среда, ресурсната и енергийна ефективност.

Ползване на природния капитал

Специфични цели

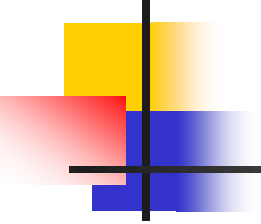
- Стимулиране на иновациите в **селското стопанство**;
- Въвеждане на иновации в **туристическата дейност**
- Стимулиране на иновациите в рибарството и **аквакултурите**

Интегриране и координиране на ПОЛИТИКИ:

Политиката в областта на иновациите
изисква:

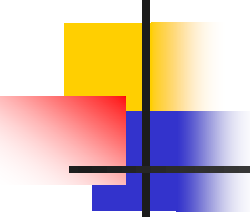
- хоризонтална,
 - вертикална и
 - времева съгласуваност,
- за да бъде ефективна.

Основни слабости в разработването на политиките*

- динамична непоследователност,
- проблеми с присвояване и
- проблеми с изпълнителните органи

*Доклад на Световна банка за Стратегията за интелигентна специализация

Предизвикателството на управлението*

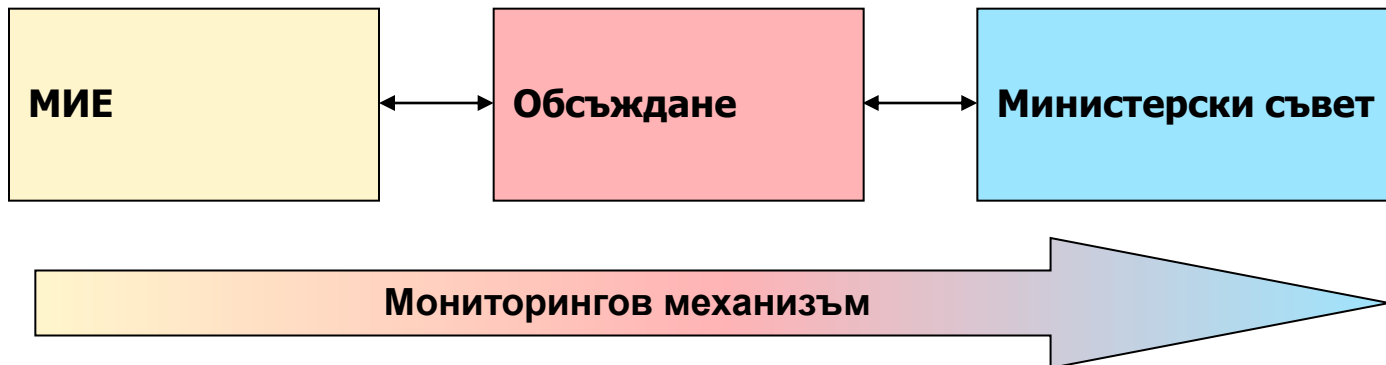
- Феноменът “иновация”, зависи от човешкия капитал, нуждата от знание в ключови сектори, търсенето от страна на бизнеса;
- естествената склонност на правителствата да се съсредоточават върху политики с краткосрочни ползи;
- ясни сфери на отговорност за всеки от многобройните участници.

*Доклад на Световна банка за Стратегията за интелигентна специализация

Мониторинг (проследяване на напредъка)

Годишен доклад

- Сравнителен анализ на Националната иновационна система на България със страните – членки на Европейския съюз;
- Отчет за изпълнението на мерките, залегнали в стратегията;
- Оценка на провежданата иновационна политика в България и предложения за промяна на политиката, ако това е необходимо.

Оценка (принос към наблюдаваните промени)

Елемент на мониторинг и оценка	Отговорна институция, дирекция	Индикатор	Срок
Иновационна стратегия за интелигентна специализация	МИЕ	Доклад	Всяка година след 2014 г.
СЦ1: Повишаване конкурентоспособността на икономиката <i>чрез осигуряване на стимулираща среда за иновации и научни изследвания, създадени от човешки ресурс с по-специализирани и по-добри знания, при повсеместно използване на информационните и комуникационните</i>	МИЕ	<ul style="list-style-type: none"> Промяна на равнището и заеманата позиция в класирането по глобална конкурентоспособност (Доклад за ГКС, Давос) Изменение на разходите за НИРД Приложение на ИКТ (Индикатор 9В от Доклада за ГКС, Давос) 	Всяка година след 2014 г.
СЦ2: Ефективно използване на ресурсите <i>при намаляване на въглеродните емисиите и предотвратяване на загубата на биоразнообразие, осигуряващо в оптимална степен сегашните и бъдещите нужди на населението</i>	МИЕ	<ul style="list-style-type: none"> Намаляване на въглеродните емисии Запазване на биоразнообразието 	Всяка година след 2014 г.
Оценка на въздействието на иновационната политика	Независима РГ	Доклад	2017 г. и 2020 г.
Международна (партньорска) оценка на изпълнението	Партньорска проверка	Доклад	2017 г. и 2020 г.

Финансов симулационен модел

(необходими разходи за постигане на Националната цел)

Входни параметри на симулационния модел					Изпълнение на Националната цел при тези допускания
Очаквани средно годишни темпове на нарастване на разходите за НИРД през програмния период 2014-2020 г. (%)					
		Темп (%)	Период		1.5%
	Държавни	15	2014	2020	
	Висше образование	14	2014	2020	
	Европейски фондове - 1 млрд. евро	6	2014	2020	
	Разходи за НИРД на предприятията	18	2014	2020	
	Нетърговски организации	10	2014	2020	
Обобщени резултати			Хил. лв.	Хил. евро	
Необходими разходи през 2014-2020 г. за постигане на целта от 1.5% от БВП през 2020 г., в т.ч.			8 854 502	4 527 235	
	Публични разходи, в т.ч.		4 481 943	2 291 581	
	<i>държавни</i>		1 895 812	969 314	
	<i>висше образование</i>		487 671	249 342	
	<i>еврофондове</i>		2 098 459	1 072 925	
	Частни разходи, в т.ч.		4 372 559	2 235 654	
	<i>нетърговски организации</i>		73 500	37 580	

Симулацията не включва националното съфинансиране, както и предвидените средства в Програмите за развитие на селските райони, рибарството и аквакултурите

Благодаря за вниманието!

innopolicy@mee.government.bg

e.radeva@mee.government.bg